І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ГРУДНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 15, 1961 No. 239. VOL. LXVIII.

РОБІТНИЧІ СПІЛКИ ПОРОЗУМІЛИСЯ ЩОДО ПОЛАГОДЖУВАННЯ ВНУТРІШНІХ СПОРІВ

Бол Гарбор, Флорида. — 13-го грудня делегати на Конвенцію Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій великою більшістю прийняли резолюції, які реґулюють справу різних непорозумінь між двома головними групами цієї 12.-500,000 - організації. Виконна Рада АФП - КІО 9 годин випрацьовувала ці резолюції, бо між промисловими і непромисловими спілками ведеться деколи завзята боротьба головним чином за приєднування нових членів, хоч об'єднання АФП і КІО наступило 6 років тому. Від того часу вже 4-ий раз на конвенціях стараються вирішувати справу непорозумінь так, щоб не допускати до, деколи, завзятої боротьби між окремими спілками за право приєднувати нових членів. На початку цьогорічної конвенції те напруження було досить сильне, і воно проявлялося і в тому, що особисте відношення голови промислових спілок Волтера Рутера до голови цілої організації Джорджа Міні — було не дуже то приятельське. Випрацьовану Виконною Радою резолюцію прийняла Конвенція Делеґатів майже одноголосно, бо проти було тільки 7 делеґатів. Між ними був голова Спілки Типографічних Робітників Елмер Бравн, який закликав делеґатів не зрікатися автономії, якою тішаться окремі спілки. Прийнятий Конвенцією плян вирішує, що всякі спірні справи між окремими спілками мають вирішувати третейські суди, покликані для цієї цілі при робітничих організаціях, а кінцеве слово має мати Виконна Рада. Прийняті резолюції вирішують цю делікатну справу в робітничих спілках, яка два і пів року викликала огірчення і боротьбу між зорганізованим робітництвом. Представник спілки типографів, згаданий вже Бравн, говорив про те, що менші робітничі спілки — це ті малі рибки, що їх пожерають великі риби. Голова АФП - КІО Міні гостро виступив проти Бравна і проти його згадки про залишення робітничого об'єднання. Він покликувався на основника спілкового руху в цій країні Семюела Гомперса з 1902-го року, який гостро виступав проти роздроблювання робітничих організацій. На Конвенції без жадного спротиву перевибрали Джорджа Міні на голову цієї 12.500.000-робітничої організації. Конвенція закінчилася згодою зорганізованого робітництва, хоч вона починалася під знаком непорозуміння між Рутером і Міні.

Фармерська організація не погоджується з політикою секретаря рільництва

Шикаго. — Секретар рільництва Орвілл Л. Фріман, промовляючи на конвенції найбільшої фармерської організації Американської Федерації Фармерських Бюр, заявив 3,500 делеґатам, що здійснення фармерської програми, яку предкладає ця організація, було б катастрофою для американського фармерства. Ця фармерська організація пропонує, щоб фармерську продукцію в ЗДА контролював економічний закон попиту і подачі, це значить, потреби ринку. Фармерське Бюро вже віддавна домагається, щоб уряд не контролював фармерської продукції. Одночасно треба б ступнево ліквідувати урядову допомогу фармерам, щоб дійти до вповні вільного фармерства. Фріман заявив, що мільйони фармерів мусіли б припинити працю на фармах, коли б уряд здійснював політику Фармерського Бюра.

Тиждень праці промислових робітників збільшився на 0.2 години

Вашингтон. — Статистичне бюро при департаменті праці стверджує, що в місяці листопаді цього року число годин праці промислових робітників збільшилося на 0.2 години і виносило 40.6 години. Довгота тижня праці є головним показником економіки і в листопаді ц. р. вона була найдовша впродовж останніх п'ятьох років. Внаслідок цього збільшився пересічний тижневий заробіток промислових робітників, який виносив в листопаді $95.82, а в жовтні $94.54. В листопаді було 67,-300,000 затруднених і тільки 3,990,000 безробітних. Асистент секретаря праці Сеймур Л. Волфбейн заявив, що ті числа свідчать про те, що економіка ЗДА є на шляху до росту. Пересічний заробіток промислового робітника за годину праці виносив в листопаді — $2.36.

У ФИЛАДЕЛФІЇ ПОМЕР ДМИТРО БАГЛАЙ - ЛУШПАК

Филаделфія. — Минулої середи, 13-го грудня, тут помер по довшій недузі на 49-му році життя сл. п. Дмитро Баглай-Лушпак, довголітній член українського визвольного підпілля під час німецької окупації. Похорон відбудеться в суботу, 16-го грудня о год. 9-ій рано з церкви Царя Христа на цвинтар у Факс Чейс.

Департамент оборони збільшує реґулярну армію

Вашингтон. — Департамент оборони і Білий Дім взяли до уваги деяке невдоволення населення внаслідок недавньої мобілізації резерви і Крайової Ґвардії і тепер обмірковують справи реорґанізації наземних збройних сил, щоб не було тієї несправности, яка частинно виявилася була у зв'язку з військовими зарядженнями внаслідок берлінської кризи. Департамент оборони вивчає структуру, величину, можливості, готовість та придатність наземних збройних сил. Цього року покликано до активної служби 119.500 резервістів, щоб скріпити реґулярну армію. Перед берлінською кризою Пентаґон був проти того, щоб збільшувати реґулярну армію і зосереджував свою увагу на те, щоб розбудувати армійські резерви і Крайову Ґвардію. Тоді плянувалося вишколити дивізії Крайової Ґвардії, щоб на випадок потреби можна було покликати їх до активної служби федеральному урядові. Але остання частинна мобілізація переконала Білий Дім і департамент оборони про те, що краще є збільшити реґулярну армію, а не резервові частини і Крайову Ґвардію.

ЗДА перевели нову пробну атомову експльозію

Вашингтон. — 13-го грудня ЗДА перевели на досвідних полях Невади нову атомову пробну експлозію, вже шосту в цьому році. З повідомлення Комісії Атомової Енергії виходить, що це була мала експлозія, бо її сила виносила кільканадцять кілотонів, це значить кільканадцять тисяч тонн вибухового матеріялу ТНТ. Білий Дім зарядив повну засекреченість цих пробних атомових експлозій, які почалися в середині вересня 1961, але преса пише, що крім 6-ох вибухів, про які урядово повідомляли, було ще і кілька пробних експлозій, про які не було офіційного повідомлення. Уряд повідомив про цю експлозію з 13-го грудня, щоб підкреслити, що ЗДА не боїться погроз Хрущова, що СССР знов почне пробні вибухи, коли Америка буде переводити пробні експлозії.

Разом із сателітом випустили аматорського радіо-робота

Вандерґерґ Ер Форс Бейс, Каліфорнія. — 12-го грудня з успіхом випустили разом із сателітом „Діскавerером" аматорську радіову надавчу стацію, яка важить 10 фунтів і яка постійно надає 300,000 радіоаматорам у світі за допомогою знаків Марса „гай" (чотири крапки і дві крапки). Цей радіовий апарат збудували приватні інженери фірми Локгід. Ціллю цього передавання є випробувати цю аматорську надавчу радіову стацію для цього, щоб можна було нею послуговуватися на випадок потреби. Цей аматорський апарат кружляє довкола землі що 91 мінути на висоті від 150 до 260 миль. Разом із цим радіо випущено і сателіт Діскаверер із скринькою, в якій є секретні інструменти, які мають виловити, коли вони згідно з наказом із землі, спадуть в околиці гавайських островів.

Генерал Вокер про совєтську пропаґанду серед американського війська

Даллас, Тексас. — Генерал Едвін А. Вокер, який недавно зрезиґнував із активної служби в армії без права на емеритуру, прибув до Далласу, де має довший час перебувати, і виголосив промову, в якій критикував команду армії і департамент оборони. Він сказав, що „Москва постійно надає кожного вечора англійською мовою пропаґандивні авдиції для американських військ в Німеччині". Ця московська пропаґанда є „неморальною, безоглядною, продажною і нищівною". Тому він, ген. Вокер, як команд. дивізії, старався протиставитися цій пропаґанді, але проти нього виступив американський часопис для війська в Німеччині, і внаслідок цього його звільнили з команданта дивізії, а пізніше перенесли до ЗДА, де він виступив з армії, щоб мати вільну руку в поборюванні комунізму. Генерала Вокера оскаржують в приналежності до правих організацій Товариства ім. Джана Бирча та Мінутменів.

Українська хроніка

● **Професор Юрій Вовк,** видатний український маляр і графік, помер у Празі в Чехословаччині на 62-му році життя дня 14 листопада ц. р. Похоронено Покійного на Ольшанському кладовищі дня 20 листопада. Проф. Юрій Вовк жив у Празі з 1923 року і був ілюстратором численних не тільки українських, але й чеських видань.

● **Ірена Книш,** відома українська публіцистка й авторка кількох книжок про українських письменниць, опублікувала у Вінніпеґу нову свою книжку „Три ровесниці" — про Уляну Кравченко, Марію Башкірцеву і Марію Заньковецьку, сторіччя народин яких припадало 1960 року. Книжка багато ілюстрована і нараховує 320 сторінок.

В ОН устійнено склад нової міжнародної конференції роззброєння

Об'єднані Нації. — ЗДА й СССР погодились щодо складу нової міжнародної конференції в справі „генерального і тотального роззброєння" та зголосили спільно відповідну резолюцію, за якою та нова конференція має найдалі до 1-го червня 1962 звітувати про висліди своїх нарад. Учасниками тієї нової конференції роззброєння будуть: 5 західніх держав, а саме ЗДА Британія, Франція, Канада й Італія, — 5 комуністичних — СССР, ЧСР, Польща, Болгарія і Румунія, — від Південної Америки Мехіко і Бразилія, — від Азії Індія і Бірма, — від Середнього Сходу З'єдинена Арабська Республіка, — від Африки Етіопія і Ніґерія і від невтральних країн Европи Швеція, разом 18 країн. Часу й місця початку тієї нової конференції роззброєння ще не визначено.

ЗДА привезли Південному В'єтнамові 40 гелікоптерів і 4 літаки

Сайґон. — Тисячі південних в'єтнамців і чужинців столиці Південного В'єтнаму Сайґону придивлялись, як в ясний день, в минулий вівторок, саме в полудневих годинах надбережної „променади", велетенський американський літаконосець „Кор" масстатично в'їжджав до сайґонського порту, везучи на своєму чердаку кругло 40 військових ґелікоптерів і чотири вишкільні літаки для південно - в'єтнамської армії. Про ті вишкільні літаки американська військова місія в Сайґоні зголосила Міжнародній Контрольній Комісії, але про гелікоптери нічого не згадала тому, що вони літатимуть з американською обслугою і служитимуть для розвідки і для перевозу південно - в'єтнамських частин у війні проти комуністичних партизанів. Між урядом Південного В'єтнаму і місією ЗДА з одного боку та з названою Міжнародною Контрольною Комісією, встановлено у Женеві 1954 р. з другого боку існує затяжний конфлікт. Та Міжнародна Контрольна Комісія під проводом комунофільського індійця і з комуністичною Польщею постійно саботують всі скарги південно - в'єтнамського уряду проти Північного В'єтнаму, який веде в Південному В'єтнамі партизанську й диверсійну акцію, і нічого не робить, дармащо були місяці коли по 1.000 цивільних осіб гинули з рук комуністичних партизанів і терористів. Тепер та Міжнародна Комісія ніби „ображена", що ЗДА промовчали перед нею транспорт гелікоптерів. ЗДА ані Південний В'єтнам Женевського договору з 1954 року не підписали.

Айхман твердить далі, що він не мав впливу на масакри жидів

Єрусалим. — У своєму кінцевому слові, виголошеному після промови ізраїльського прокуратора Гавзнера й оборонної промови адвоката Серваціюса, Адольф Айхман заявив, що ізраїльський суд зробив помилку, засуджуючи його за злочини, які він довершував, як виконавець доручень згори. У відчитаній перед судом заяві Айхман ствердив, що він глибоко переконаний, що він мусить терпіти за злочини інших. Визнаючи конечність кари за заподіяні супроти жидів злочини, і заявляючи, що зізнаннями свідків про страхітливі масакри жидів він був так само потрясений, як і тоді, коли на доручення своїх зверхників він брав участь в екстермінації жидівського населення в різних країнах Европи, Айхман ствердив, що він є жертвою непорозуміння і намагань різних чинників скинути вину на нього. Проголошення виміру кари для Айхмана призначено на п'ятницю дня 15-го грудня.

В Москві помер митрополит Ніколай — той, що клав вінок на могилу Сталіна

Москва. — В середу дня 13-го грудня ц. р., помер тут Митрополит Ніколай, другий із черги за патріярхом Алексієм ієрарх „Русскої Православної Церкви" і донедавній керівник департаменту закордонних справ при московському патріярхаті. Справжнє його прізвище було Борис Д. Ярушевич. Під час другої світової війни митрополит грав видатну ролю, підтримуючи в усьому уряд Совєтського Союзу у війні з гітлерівською Німеччиною. Після смерти Сталіна він взяв офіційно участь в його похоронах, кладучи вінок біля труни Сталіна і тримаючи разом з Маленковим, Берією, Хрущовим і Молотовим почесну охорону тієї труни. За свою відданість совєтському режимові митрополит Ніколай був обраний до совєтського Комітету для оборони миру і комуністичної Світової Ради Миру. В усіх своїх виступах був речником совєтської пропаґанди і дуже часто атакував З'єдинені Держави Америки, як „знаряддя імперіялізму". Його наслідником на становищі керівника департаменту закордонних справ став 32-літній архиєпископ Нікодем.

ЗДА ПРОТИ НЕГАЙНОГО ПЕРЕМИР'Я В КАТАНЗІ

СТВОРИВСЯ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ВИДАТНИХ АМЕРИКАНЦІВ ДЛЯ ПІДТРИМКИ КАТАНҐИ

Державний підсекретар ЗДА Джордж В. Болл

Об'єднані Нації. — У зв'язку з формальною пропозицією Британії, зголошеною на руки генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта, щоб у Катанзі проголошено негайно перемир'я у тамошніх воєнних діях, ЗДА зайняли відмінне становище. Діючий заступник державного секретаря Джордж Болл заявив на спеціяльно для цієї цілі скликаній пресовій конференції, що ЗДА є за перемир'ям в Катанзі, але вважають, що недоцільним було б таке перемир'я, яке прийшло б перед осягненням мінімальних цілей ОН в Катанзі. За ці мінімальні цілі ЗДА вважають право військ ОН до оборони проти атак на них та збереження свободи рухів для ОН в цілі виконання місії в Конґо. З'єдинені Держави є проти того, щоб збройною силою переводити в Конґо розв'язки політичних проблем, але водночас підтримують конечність інтеґрування Катанґи в з'єдинену державу Конґа. Болл висловив переконання, що президент Катанґи Мойсе Чомбе зрозуміє безвиглядність і недоцільність настоювання на сепаратній державності Катанґи та що він поведе переговори з конґолійським прем'єром Сирілом Адулею в справі створення одностайної сфедерованої держави Конґа. За неофіційною заявою речники американського уряду ЗДА лякаються, що внаслідку поновної невдачі військової акції ОН в Катанзі — бо перша така невдача сталась у вересні ц. р. — не тільки Об'єднані Нації потерпіли б повну затрату свого престижу в Конґо і цілій Африці, але й упав би уряд Адулі та прийшли б до влади ліві, а то й просто комуністичні елементи з Антуаном Ґізенґою у проводі. Зате ЗДА є проти таких військових дій ОН в Катанзі, які нищили б цивільних осіб та маєток Катанґи. Однак в американській публічній опінії нема однозгідности в цій справі. Всупереч становищу уряду щодо потреби державної одностайности Конґа, створився громадський Комітет під проводом письменника й педагога д-ра Макса Єрґена для допомоги Катанзі всіма можливими способами. До того Комітету належать 80 видатних американських діячів, між ними лідер республіканської меншости в Сенаті, сен. Еверет Дірксен з Іллінойс та кількох емеритованих генералів і адміралів. Тим часом генеральний секретар ОН У Тант зайняв холодне становище до вимоги Британії щодо негайного перемир'я в Катанзі. Він заявив сухо, що британійську пропозицію пред'явить в найближчу п'ятницю 15 ц. м. свому Дорадчому Комітетові в справах Конґа, який складається здебільша з африканських країн. Зате Об'єднані Нації, взявши під увагу роздвоєння публічної опінії в Англії щодо передачі 24 бомб для бомбардувальників ОН в Катанзі типу „Канберра", Об'єднані Нації відкликали ту свою первісну просьбу. Водночас, в столиці Катанґи Елізабетвілі літаки Об'єднаних Націй збомбардували готель, в якому розтаборились катанґські військовики. Представник бельгійської рудокопної компанії в Катанзі, яка насправді фінансує цілий бюджет Катанґи включно з її військом, заявив, що Об'єднані Нації намагаються знищити економіку Катанґи. Хоч ОН заперечили цьому, речник тієї компанії підтримав попереднє твердження, що літаки ОН бомбардують копальні й їх споруди в Катанзі.

Спільний Господарський Ринок приспішує вирівнювання митних тарифів

Париж. — Шість західньо-европейських держав — Франція, Західня Німеччина, Італія, Голляндія, Бельгія і Люксембурґ — об'єднані в Европейській Економічній Спільноті, званій популярно Спільним Господарським Ринком, рішили приспішити плян повного зрівнання своїх тарифів. Коли засновано в Римі у 1957 році ту могутню економічну організацію, то передбачувано повне зрівнання митної політики на 1966 рік. Тим часом тепер заповідають вирішення цієї справи вже до кінця цього року з тим, що в життя ввійшла б одна і спільна митна система в усіх тих шістьох країнах в половині 1963 року. Найбільше труднощів для такої реформи викликувала справа імпорту - експорту хліборобських продуктів, але її тепер уже буцім-то розв'язано. Вирівнювання митних тарифів вимагатиме для Франції й Італії здебільша обниження тарифів, для Бельгії і Голляндії підвищення, а для Західньої Німеччини підвищення для одних артикулів та обниження для інших. У зв'язку з поступом економічної інтеґрації названих 6-ох західньо - европейських держав загострюється проблема митної політики в ЗДА і в тих европейських державах, які до Спільного Господарського Ринку не належать. Британія переговорює вже про приступлення туди, а тепер Австрія, Швайцарія і Швеція рішили повести такі самі переговори. Данія і Норвеґія вже раніше рішили це. ЗДА мають буцім-то в найближчому часі обнизити імпортові мита на кругло 20 %.

МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ В КАЛЕНДАРІ УНСОЮЗУ НА 1962-ий РІК

Уже від кількох днів велика друкарська преса вистукує аркуш за аркушем 192 сторінки нового календаря Українського Народного Союзу — „Свободи" на „конвенційний 1962-ий рік". „Конвенційний" тому, що в 1962-му році має відбутися в травні в Ню Йорку ювілейна 25-та з черги конвенція УНСоюзу і цій справі присвячена поважна частина нового календаря, що друкується повним, 20-тисячним тиражем „Свободи" та розсилка якого на всі адреси передплатників „Свободи" почнеться в наступному тижні. В календарі подана в стислій формі хроніка всіх 24 дотеперішніх конвенцій УНСоюзу із поданням таких фактичних даних, як: де і коли вони відбулися, хто ними проводив, скільки під час кожної конвенції УНСоюз мав членів і майна, які були важливіші проблеми і ухвали на кожній конвенції та хто був обраний до Головного Уряду. Із цієї хроніки читач, наче в калейдоскопі побачить межові камені росту і розвитку УНСоюзу, а з ним і Американської України. Окремо і вперше подано табельки головних екзекутивних урядовців УНСоюзу по черзі їхнього вибору та час, в якому вони виконували свої обов'язки. передруковано також репортаж із перших, основуючих зборів УНСоюзу, що відбулися 22-го лютого 1894-го року. Справам УНСоюзу присвячені також статті Д. Галичина: „Союз праці, ідей та інтересів", Й. Лисогора про „Наше минуле і майбутнє" та стаття д-ра Я. Падоха: „Не на зорях записана наша доля", як і ряд інших матеріялів. Д-р Василь Ленцик написав про „Стан Української Католицької Церкви в ЗДА", як також надрукована стаття прот. Д. Бурка про Українську Православну Церкву в ЗДА. Передове місце в календарі віддано світлій пам'яті Дмитра Галичина. Із важливіших подій 1961-го року відмічено відповідними репортажами відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Вінніпеґу та пам'ятника Лесі Українці в Клівленді. Інж. Степан Куропась написав репортаж про „Вакації взимі", описуючи відвідини в південних стейтах ЗДА. Багато інтересних думок та інформацій з українського минулого знайдуть читачі в статтях Ганни Дмитерко-Ратич: „Листопадові міркування", д-ра Лева Ганкевича, сеньйора української палестри, про „Українських адвокатів у Львові", в статті Івана Кедрина про „Несамовитий процес", Ів. Горішного про Віру Бабенко та в статтях Б. Кравцева про Богдана Лепкого, Вол. Ласовського про український театр, в статтях Ів. Світа і Ст. Левинського про українців на Далекому Сході та про Далекий Схід.

Відповідний цікавий матеріял про наше минуле, сучасне і майбутнє знайдуть читачі також у ряді інших статтей і репортажів. Не бракує в календарі і літературного та розвагового матеріялу, не згадуючи вже про сам календар, себто дні і місяці в році, список урядових свят, Пасхалії, виказ слов'янських імен і т. п. Вцілому в календарі на першоякісному папері надруковано аж 45 статтей, віршів, есеїв, репортажів, статистик і оповідань, а поміщені в тексті 83 фотосвітлини доповнюють та урізноманітнюють зміст цієї публікації, яку вже в коротці принесе листонош до хати кожного передплатника „Свободи". Паважної частини запляновалих початково до календаря матеріялів не пощастило в ньому використати і ці матеріяли будуть поступово друковані у фейлетонах „Свободи". А разом з календарем дістануть передплатники й листа від „Свободи" з колядкою „Веселки" та з проханням, щоб в залучену та заадресовану вже і оплачену на пошті зворотну коверту вклали одного доляра за календар, та ще й — при добрій волі — пожертву на фонд „Веселки" й вислали до адміністрації „Свободи".

В АМЕРИЦІ

● **Канадійський міністер закордонних справ** повідомив, що 10-го грудня мусів залишити Канаду підполковник Анатоль Ф. Лоґанов, військовий аташе совєтської амбасади в Оттаві, бо старався намовити до шпигунства канадійського службовця. Лоґанов 18 місяців „приятелював" із цим канадійцем, і коли запропонував йому платити за секретні інформації, поліція заарештувала його тоді, коли передавав гроші за передані документи.

● **12-го грудня** Честер Бовлс склав у Білому Домі у Вашинґтоні присягу як спеціяльний дорадник Президента в справах Південної Америки, Азії та Африки.

● **Фахівці обрахували,** що цього року американці вишлють коло 3.5 більйона різдвяних карток. На самі підписи і адреси на цих картках треба 10,000 тонн чорнила. Коли б ті всі картки розложив і поставив над собою вгору, то це була б довжина, яка сягала б один мільйон миль в космічні простори, — так твердить віце - президент Вілліям Шейн з компанії Варкера, що продукує поштові картки.

● **Президент Кеннеді** під час візити до Венесуелі і Колюмбії виголосить аж 6 промов. Головні промови будуть в суботу 16-го грудня в Каракасі і в неділю 17-го грудня в Боґоті. Президент конферуватиме з президентами Венесуелі — Ромулем Бетанкуртом і Колюмбії — Альбертом Алерасом Камарґом. В обидвох країнах Президент буде на відкритті проєкту, що здійснений в рямках Союзу для Поступу. З Президентом поїдуть його дружина пані Кеннеді та дорадник Честер Бовлс.

● **В суботу ввечері** Метрополітанська опера в Ню Йорку грала оперу Ваґнера „Ґеттердеммерунґ", яка тривала 5 годин і закінчилася аж в неділю пів години по 12-ій вночі. Співаки, оркестранти, дириґенти і слухачі навіть не зчулися, коли минула північ, так були захоплені оперою, яку грали без скорочень.

У СВІТІ

● **Будинок філіппінського парляменту** був окружений 500 поліціянтами в тому часі, коли він зійшовся задля вислухання офіційного висліду президентських виборів. Лідер опозиції Діосдадо Мацапаґаль виграв вибори проти теперішнього президента Карльоса Ґарції більшістю 651.000 голосів. Однак Карльос Ґарція не признав своєї поразки, закинувши виборчі неправильності. Все ж президент парляменту заповів, що Мацапаґаль буде проголошений президентом.

● **Женевська атомова конференція,** яка триває від 31 жовтня 1958 року і геть зійшла на траґі-фарсу, буде формально продовжуватись. ЗДА й Британія відкликали своїх головних делеґатів, а Семйон Царапкін стоїть далі на тому, що договір про припинення дальших атомових дослідів повинен виключити будь-яку міжнародну контролю.

● **Портуґальські власті** в маленькій колонії Ґоа на південному узбережжі Індії евакують відтіль жінок і дітей, сподіваючись атаки індійський військ. Портуґалія заповідає збройну оборону тієї колонії, хоч з військового погляду така оборона не має ніяких виглядів на успіх.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Актуальні ствердження і пригадки

Канадійський ілюстрований тижневик „Оттава Ситизен" почав друкувати розлогий репортаж донедавнього совєтського науковця, українця д-ра Михайла Клочка про те, чому і як він рішився „обрати волю" і залишитися в Канаді, резигнуючи з усіх своїх наукових становищ і з дальшої наукової кар'єри в Совєтському Союзі. В перших двох частинах репортажу д-р Клочко описує причини втечі, заплановані, як виходить з його слів, уже 15 років тому. В цьому викладі є чимало дуже актуальних і цінних моментів, що краще, як цілі трактати, з'ясовують теперішню ситуацію в Совєтському Союзі. Ствердження і пригадки д-ра Клочка тим більше компетентні, що він сам особисто пережив у 30-их роках криваві чистки і був свідком жорстоких переслідувань, що їх зазнавала підсовєтська інтелігенція, не виключаючи науковців і навіть партійців.

Не зважаючи на те, що д-р Клочко, як професор і керівник хемічної лябораторії ім. Н. С. Курнакова належав останніми роками до упривілейованої, нагороджуваної різними преміями і високо оплачуваної наукової еліти СССР, він, вихований у науковій атмосфері київських високих шкіл 20-их років, цілком був позбавлений наукової свободи, — не тільки свободи думки й вислову, але навіть свободи наукових дослідів. Над усією діяльністю науковців, їх студіями і дослідами висить постійно важка рука режиму, що не тільки спрямовує їх у той чи інший бік, але, у випадку потреби, збиває їм ніж у плечі. Вирішальними в совєтській науці є химерні планування та інтриги комуністичної партії і керованих нею органів безпеки, представники яких є повними ігнорантами в тих ділянках науки, в які вони встрявають і якими командують. Так було за Сталіна і так є тепер, коли прийшов Хрущов до влади. Хоч немає вже в СССР відкритих чисток, депортацій і репресій, але становище науковців в умовах совєтського режиму все ще дуже тяжке, а часом і просто нестерпне. „Ніхто не знає ні дня, ні години, коли знову почне шаліти терор", — заявляє д-р Клочко.

Пригадуючи жахливі роки терору і масових репресій, д-р Клочко стверджує, що вони не тільки залишили глибокі сліди у свідомості підсовєтського населення, але й є джерелом глибокого недовір'я та неохіті загалу громадян до партії і до режиму взагалі. Наслідком чисток було те, що і він сам і інші підсовєтські люди у своїй масі перестали вірити в те, що совєтський режим має на оці добро населення, навіть добро всієї людськости. Люди збагнули, що справжньою ціллю чисток було тільки бажання партійних керівників втримати за всяку ціну при владі, і що для загалу комуністів не мають значення теорії Маркса та Леніна.

Третій важливий висновок із репортажів д-ра Клочка той, що в умовах комуністичної системи не тільки немає наукової чи творчої свободи, але й придушена там докраю свобода родинного та товариського життя. Щоб не попасти під підозріння, щоб не наразити хоч би словом чи натяком себе, своїх рідних чи знайомих на небезпеку, совєтські громадяни примушені жити в повній відокремлені, відмовлюючись від дружби, близьких знайомств і товариських розваг. Тільки в повній самоті, в нічній тиші вони можуть бути самі собою, думати про те, у що вони вірять і чого прагнуть.

Усі ці ствердження і пригадки д-ра Михайла Клочка дуже актуальні особливо тепер, коли совєтська пропаганда ширить тенденційні повідомлення і підсає різні сугестії про „основні зміни" в Совєтському Союзі, коли Хрущов і його „колективне керівництво" розмальовують рожеві перспективи „щасливого і вільного життя в умовах побудованого комунізму", під сонцем . . . нової програми КПСС.

Ще один трюк Москви

Переслана до ЗДА совєтська нота, в якій оскаржується голову постійної Військової комісії НАТО у Вашингтоні ген. Адольфа Гойзінгера у воєнних злочинах і ставиться вимогу арештувати цього генерала і видати його совєтській владі для переведення над ним суду в Москві — це типовий трюк, ужиганий большевиками в холодній війні. З американського боку відразу названо ту совєтську ноту „грубим і смішним пропагандивним маневром", і такою буде, мабуть, офіційна реакція всіх 15-ох держав-членів Північно - Атлантійського пакту, які вже звикли до большевицьких актів шантажу, залякування, наклепів і спроб розбити атлантійську зорганізовану спільноту, найнебезпечнішу для комуністичних агресивних плянів.

Проте, хоч від часу заснування НАТО у 1949 році ця організація була постійним і безперервним предметом совєтських атак, ніколи досі большевики не атакували окремих осіб із керівної верхівки НАТО. Західню Німеччину большевицька пропаганда постійно таврує за її нібито мілітаризм і реваншизм, вказуючи на перебування в її армії кол. гітлерівських старшин. Ця пропаганда раз-у-раз використовувала англійські ресантименти супроти німців з останньої війни, а щодо Франції, то сам Хрущов у своїх розмовах з де Голем в Парижі старався переконати його, що відроджена Німеччина — найбільша небезпека для Франції. Всі ці спроби, як відомо, не дали позитивного для Москви висліду.

Очевидно, що покликання до головної кватири НАТО західньонімецьких старшин та ще й призначення німецького старшини на голову постійної Військової Комісії НАТО у Вашингтоні — сприйняли у Москві як злобну антисовєтську демонстрацію. Большевики, які завжди і всюди керуються передусім політичними, а не діловими мотивами, не вспіли зрозуміти, що з хвилиною, коли Західня Німеччина з ворога стала для Заходу союзником, її високих старшин оцінюється за їх військовими кваліфікаціями, а не за колишньою приналежністю до ворожої армії. Очевидно, що коли Адольф Гойзінгер в останній війні був шефом оперативного відділу німецької армії, то він мусів бути причетний до всіх її воєнних операцій. Військовий професіоналізм і непричетність Гойзінгера до гітлерівської партійної верхівки були доказані фактом його арештування після атентату на Гітлера в липні 1944-го року. І якщо й звільнено цього генерала з браку доказів його участи у змові, то до служби в штабі гітлерівської армії його вже не приверненo.

На пресовій конференції в Москві, на якій проголошено цю совєтську ноту й оскарження проти Гойзінгера, як велику сенсацію, що компромітує НАТО, а зокрема Америку та Західню Німеччину, один західній журналіст поставив речникові совєтського уряду Харламову запит, який просто тиснеться кожному на уста: чому Москва так довго ждала з оскаржуванням Гойзінгера у страшних злочинах проти людськости, зокрема проти цивільного населення СССР, коли війна скінчилася у травні 1945-го року, коли нюрнберзькі процеси проти воєнних злочинців велися від вересня 1946-го року впродовж кількох наступних місяців і Гойзінгер виступав там, як свідок, а не обвинувачений, коли всіх німецьких штабовиків і генералів брали, так би мовити, під політичну лупу й ніколи ніхто Гойзінгерові не закидав „злочинів проти людськости"?! Відповідь Харламова, що „це слідча справа", на розслід якої треба було особливо довгого часу" — аж надто пахне пропагандизмом викрутом. Можливо, большевики міркують, що коли Аденауер „для святого спокою" відпекався свого міністра Теодора Оберлендера внаслідок совєтської кампанії, то, може, тепер відпекається і Гойзінгера. Але ж тут заангажований престиж цілого НАТО й самої Америки. Не виключене, що ця совєтська атака обернеться політичним бумерангом проти Москви, як яскравий доказ, що з нею неможливо переговорювати й договорюватись.

КАТАНГА

З Парижу наспіла вістка, що між трьома західніми міністрами закордонних справ, які нараджувались там у понеділок і вівторок цього тижня, не було однозгідности у відношенні до конголійської президії Катанги, де від вівторка минулого тижня йдуть бої між військом ОН і катангійцями. В британській палаті громад виявилася в цій справі глибока розбіжність: опозиційна Партія праці вимагає підтримувати політику Об'єднаних Націй супроти Конга і Катанги, а праві консерватисти погоджуються з становищем урядів Франції і Бельгії, які в цій справі гостро критикують Об'єднані Нації. Британський уряд спершу погодився дати для літаків ОН в Конго 24 бомби, опісля стримав виконання цього рішення. В американській пресі знаходимо стільки ж голосів „за" рішення уряду ЗДА віддати свої транспортові літаки для перевозу військ ОН в Катанзі, скільки й „проти". Все це доказує, що проблема Конга й Катанги настільки складна, що викликає найрізнороднішу інтерпретацію у вільному світі.

Коли взяти на увагу, що Катанга була і є антикомуністичною і що там панували лад і спокій в той час, коли в інших провінціях Конга існував хаос, і що ніні різнонаціональне військо Об'єднаних Націй сіє смерть між автохтонним населенням і руйнує матеріяльні добра того краю, то треба безумовно засуджувати акцію Об'єднаних Націй. Так само симпатії для самостійницьких змагань Катанги повинен диктувати принцип права самозазначення для всіх народів і країн світу. Проте, цю справу годі вирішувати цими двома, здавалося б, ясними принципами й критеріями. Бо ж антикомуністом є також конголійський президент Жозеф Касавубу, який віз завзяту боротьбу проти комунофіла Патріса Люмумби й визнання якого в Об'єднаних Націях було перемогою західньої дипломатії та поразкою совєтського бльоку. Отож катангійський президент Мойсе Чомбе не має монополю на антикомунізм. Навпаки, як твердять західні кореспонденти з столиці Конга, Леопольдвілю, найкращою прислугою, яку Чомбе віддав би в боротьбі проти комунізму в Конго, було б його мирне порозуміння з центральним урядом Конга та його участь в тому уряді.

Існують дві концепції щодо самостійницьких аспірацій Катанги. Одна з них покликується на факт, що Катанга в момент проголошення самостійности Конга була його інтегральною частиною, одною з шістьох його провінцій. Конго, мовляв, не може зректися цієї своєї найбільшої і найбагатшої провінції і якщо Об'єднані Нації не інтегрують її, то вибухне громадянська війна між конголійцями і катангійцями і центральний уряд Конга закличе на поміч СССР, який тільки й чигає на таку нагоду. Державний секретар Дін Раск пояснював саме небезпекою хаосу в Конго, який відкрив би двері для комунізму, підтримку для політики ОН в Катанзі. Ця концепція каже теж, що сепаратизм Катанги є з захоплює до сепаратизму Східньої провінції з її комуністичним ватажком Антуаном Гізенгою.

Згідно з другою концепцією треба підтримати самостійність антикомуністичної Катанги, як найпевнішого заборола проти скомунізування цілого Конга, при чому вказується на сумнівне політичне обличчя конголійського прем'єра Сириля Адулі, як він приятеля згаданого Антуана Гізенги й ініціятора відновлення дипломатичних взаємин з СССР. Трудно припустити, щоб загроза комунізму для Конга не була обговорювана на конференції трьох західніх міністрів закордонних справ, зокрема, щоб промовчав її бельгійський міністер закордонних справ, недавній генеральний секретар НАТО, Поль Генрі Спаак під час свого недавнього перебування в ЗДА. Отож, невідомо, якими спонуками керуються всі ці міністри, коли вони таки вважають, що Конго має бути об'єднане, і ніхто з них одверто не підтримує самостійности Катанги.

Здається, справу тієї самостійности в немалій мірі компромітує бельгійська рудокопна компанія „Юніон Мінієр ді О-Катанга", яка вплатила Катанзі минулого року 52 мільйони долярів, отже фінансує її уряд і „приватне військо" її президента, зорганізоване й кероване бельгійськими старшинами.

„Одно не підлягає сумніву: Об'єднані Нації не були створені на те, щоб вести війни наземним військом, літаками й мінометами проти будь-якого мирного народу, щоб силою накидати свої політичні рішення. Якщо Об'єднані Нації не спромоглися мирно розв'язати спір між Леопольдвілем і Елізабетвілем, то цим дали вони наглядний доказ неспроможности своєї дипломатії. І правдою є, що Бельгія за 88 років свого панування в Конго не створила там для автохтонів навіть початкового шкільництва, не вишколила тубільних фахівців. Але правдою є також, що війною не можна зліквідувати анальфабетизму в Конго, ані піднести добробуту його населення.

Важко збагнути, які моральні критерії лягли в основу військової акції в Катанзі з боку тих самих Об'єднаних Націй, які пальцем не ворухнули, коли кривавий - московські танки розчавлювали кілька років тому на вулицях Будапешту угорських чоловіків, жінок і дітей, що мали єдине бажання — позбутись колоніяльної „опіки" московського імперіялізму.

Серед наших громадян справа Конга - Катанги викликає багато всяких хвилювань, бо загально робиться в тому аналогію між Україною і Московщиною. Проте, виникає також можливість іншого порівняння: чи Катанга у відношенні до Конга є Україною у відношенні до Московщини, чи, можливо, одною із областей України у відношенні до Києва? Чи Конго і Катангу можна оцінювати — коли мова про політичний, культурний і соціяльний розвиток і стан населення — з модерними націями, чи, можливо, станом населення України за часів, скажімо, Володимира Великого?

Таких і подібних міркувань може бути більше й як довго не можна дати на ці запити відповіді базованої на дійсності і фактах, так довго важко також зайняти безсумнівне становище у тій частині світу.

М. Б.

Батьки! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їх краще майбутнє, а вашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена!

Олег Лисяк

МАШИНА ЕЛЕКТРОНІЧНИХ МРІЙ

— У вас, в Европі, напевно не було ніколи такого „Крисмес Спириту", як ми тут маємо в цій країні, — зауважив один з моїх бюрових колег, коли ми йшли собі вільним кроком під час обідньої перерви через шумливі вулиці міста „братньої любови", себто Філядельфії. Я поглянув на нього, трохи зачудований, а він продовжував:

— Ну, бо певно. Ти так завжди багато говориш про те, як там краще у вас було, у тому старому краю, так само, як моя бабуня: інди смакував краще, ніж наш на Тенксгівінг Дей; трава навесні була зеленіша; яблука пахучіші; дівчата були го-го-го!; в „саккер" грали у сто раз краще, як тут наші аргентинські „юкіс"; навіть, ти казав, доляри були багато вартніші у вас, як у нас . . . Олрайт, я це все приймаю і нічого не кажу — може це навіть правда. Але коли йде вже про „Крисмес Спирит", про духа Свят — то ви нам можете по воду ходити!

І гордим рухом показав на барвисті фестони, розвішані на головній вулиці міста, на біло - червоні палиці, що ними обтикано ліхтарні, на червоно уніформованих „Санта Клосів", що з дзвіночками в руках заохочували перед входами до крамниць купувати у Гімбела чи Шнелленбурга.

— Велл, — казав він далі. — А наприклад те, що є тепер у Вонемейкра — в одній з найбільших крамниць Америки — цього то вже напевно у вас не було.

Я знав, що він мав на думці. Якраз перед тим ми оглядали електронічну машину, що замість рахувати і „думати", що відповідає на всі питання; що вміє передбачати, кого виберуть на президента, ще поки вибори скінчаться. Одну з тих машин, що стояла на американській виставці в Москві і відповідала москвичам на їхні запити про Америку.

Тепер ця машина під назвою „Рамак" була встановлена на сьомому поверсі велетенського „департмент - стору" Вонемейкра і давала поради всім тим, хто не може рішитися, що купити своїм близьким з нагоди Різдва. А це, як відомо, один з найважливіших обрядів американських Різдвяних Свят.

Вистачить взяти відповідний формуляр, виповнити подані в ньому рубрики, зазначити вік особи, для якої призначений дарунок, та ще кільканих даних, і потім передати цей формуляр молоденькій, одягненій у спокусливий червоно - білий „сантаклосовий" одяг, так званій „ноел ґерл". Дівчина вкладає формуляр у відповідний отвір машини, щось там зашумить, загуде, і за кілька секунд „Рамак" дає відповідь, який дарунок треба вам купити.

А мій колега продовжував:

— Я знаю, ти скажеш, що ми тут скомерціялізували Народження Спасителя, що ми викинули релігію з цього християнського свята, що „Крисмес" — це лише ще один вільний від праці день, що цей день святкують тут так само жиди, як і християни, що це все — „бизнес". . . Але що ти хочеш? Навіть Клер Бут Люс, та що перейшла на католицизм, та, що була амбасадором в Італії — і вона пише, що бизнес і оголошення в часописах не зіпсували Різдва. Вона твердить, що коли навіть „Крисмес" не є такий, яким повинен бути, то це вина Церкви і школи, які мають заплювати нам етичні й духові вартості. Якщо їм це не вдасться, то що тут винні оголошення в газетах про випродаж з нагоди свят? Правда, й чоловік є власником кількох журналів і часописів . . .

Я покивав головою, але не підіймав рукавиці. Про що тут говорити? Самий факт, що мій приятель так завзято обороняє „Крисмес" без атаки з мого боку, доказував, що в американців уже прокидається сумнів щодо правильности способу їх святкувань — починаючи від розгуканих „крисмес парті" по бюрах і фабриках аж до електронічних машин, які мають за людей вибирати дарунки для їх близьких.

. . . І мені раптом так захотілося повернутися назад до машини на сьомому поверсі крамниці! Взяти ще один формуляр, вписати особисті дані і в рубриці, що я хотів би отримати, написати: щось з ділянки мрій.

Ануж мій формуляр попаде у властивий відділ і, може, ще сьогодні вночі приснится мені один з тих неповторних — ні! — не „крисмесів", але таких давніх, справжніх Різдвяних Вечорів, коли не було ще найлонових, синтетичних ялинок, вогнетривких і безпечних, коли не було ще „Рамаків", що відповідають на всі питання, не було реклямових фестонів на вулицях, не було „Санта Клосів", що дістають по три доляри на годину, не було — так, не було! — „крисмес спириту" . . . Але була зате тиха вулиця у далекому Львові, був тихий сипкий сніжок, що не виликав катастроф, як тепер у Ню Йорку чи Філядельфії, на Ринку продавалися зелені, справжні ялиці з Карпат і Мама перев'язувала у „великій кімнаті" дарунки для всіх близькими шовковими стяжками і клала їх під пахучу ялинку, що на ній горіли справжні, воскові свічечки. І — не треба було Мамі електронічних машин, щоб знати, що кому покласти під ялинку . . .

Але ні — електронічний „Рамак" не зможе завернути минулого, і відділу мрій у Вонемейкра немає. Залишається дійсність, і треба буде піти в середу на „крисмес парті" і випити з колегами всіх релігій — „під Крисмес Спирит!" Що ж, такий є властиве наш „вей оф лайф" — життьовий шлях.

ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ „В РЕМОНТІ..."

3-го грудня ц. р., в неділю, заходом Академічної Громади „Зарево" в залі Народного Дому Маруся Попович поділилася з громадянством Клівленду спостереженнями із своєї подорожі по землях України, влітку цього року.

Маруся Попович — донька заможних емігрантів з Галичини, вихована своїми батьками в патріотичному дусі та у великим пієтизмі до України. Вона має закінчені журналістичні студії і цілком віддається громадській праці.

У барвиній і чутливій формі прелегентка подала свої спостереження і переживання під час тритижневої подорожі. Переповнена по береги заля Народного Дому не вміщала всіх охочих її послухати і тиснулися на залі час від часу переривали ридання поодиноких слухачів, які не могли здержатися від глибокого зворушення.

Маруся Попович, на початку своєї доповіді, зазначила, що рідний край вона знає з оповідань своєї мами, але вона не побачила там того, чого сподівалася: не побачила біленьких хат та вишневих садків, не почула українських пісень і не зустрічала веселих облич. А народна ноша остався хіба на сцені.

Життьовий стандарт наших земляків на низькому рівні, на кожному кроці дається відчути недостача предметів щоденного вжитку, як також брак харчів. Дуже влучно змалювала Маруся „провідників", приділених до туристів. З цікавих епізодів, що викликали сміх на залі, були відвідини туристів в „зразковім" колгоспі. На великім майдані, під голим небом, стояли рільничі машини — одна побіля одної. Провідник пояснив туристам, що при помочі цих машин сто акрів землі управляється лише дві особи. Але коли туристи ближче тим машинам приглянулися, то завважили, що вони геть заржавілі й непридатні до вжитку.

Ніде по містах, казала Маруся Попович, не чути української мови — ні на вулицях, ні в установах. Українську мову вона почула лише тоді, коли настирливо того домагалася. На думку доповідачки, це — одна з найважливіших проблем сучасної України, хоч про українську культуру говорили її провідники на кожному кроці, зокрема по великих містах.

Довше спинилася прелегентка над релігійним питанням. На основі зібраних нею, як в Західній, так і в Східній Україні, вона ствердила, що, не зважаючи на переслідування релігії, нарід наш залишився глибоко релігійний. Церкви в Україні здебільша „на ремонті" — пояснювали туристам провідники. Але церкви, що „працюють", переповнені вірними. З великим зворушенням виходили туристи з римо - католицької церкви св. Магдалини у Львові, де моляться і українці католики. Всі моляться там вголос, благаючи у Бога кращої долі...

Маруся Попович була у храмі св. Юра в Львові. В колишній Митрополичій Палаті, сумній і почорнілій, живуть тепер „руські люди" . . . І тут прелегентка порівняла можливості плекання релігійного культу в З'єдинених Державах і там, на рідних землях.

Показували нам — казала доповідачка — гарні парки, пам'ятники, нові будівлі, дитячі садки, шпиталі, але все це не може задовольнити щоденних потреб тамошнього населення, не дає духової поживи для спраглої свободи душі.

Туристи звернули увагу на те, що найтяжчі роботи при будові домів чи направі шляхів виконують у Совєтському Союзі жінки, — це така большевицька рівноправність для жінок.

При всяких нагодах наші люди питали нас обережно про Америку — говорила п-на Попович — і ми їм розказували про наші школи, церкви, нашу пресу, організації і про наше громадське майно, і тоді видно було на їхніх обличчях проблиск радости.

Наприкінці доповіді прелегентка звернулася до приявних із закликом учити своїх дітей української мови, історії, защеплювати дітям наші традиції, бо по той бік залізної заслони є ті люди, що не мають змоги робити.

Свою доповідь Маруся Попович ілюструвала фотознимками, які їй вдалося зробити у Львові, Києві, Харкові, Полтаві, Тернополі, в Криму та інших місцевостях України. Висвітлені знімки доповнювали спогади прелегентки, яка зуміла протягом двох годин тримати в напруженні коло 400 слухачів.

Р. Д.

ТВОРИ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

(4)

ЗГАДКА

Заспіваю, що минуло,
Передвіцький зга́ну[1] час,
Як би мара го носила,
Як-то сумно нині в нас!

Святовида[2] лиця ясні
За Лабою[3] слов'ян чтив.
Купайловий[4] танок красний
Царинами вітром сплів.

Гай ся на честь гарної Лади
Пиньом дівиць розлягав,
Мир в подяці для Коляди[5],
Веселячись, снопи клав.

Над ярою Волтавою[7]
Суд Любушин[8] мир давав,
Над Дніпром-Славутицьою
Так Ярослав ся вславляв[9].

Поза білими водами
Білий гніздо орел вив,
А руськими сторонами
Дзвін вічовий гомотів.

Поза води, поза тихі
З долів гараздом пробував,
Загудівши, вихор лихий
І злісти до бесідочки слав.

Новгорода сила й слава
Світом цілим зголосла,
Києва золота глава
Під небеса ся звела.

Слави дочка величана
На світ цілий сіяла,
Пісень Люмира, пісень Бояна[10]
Голосение ій гула.

Нині думка йде сумненько,
Темним лісом гомонить,
За Дунай, за Дніпр туженько
Згадка журна лиш летить.

Понад Дністра берег крутий
Гамор галич розлягат.
Там сум душу хапле лютий,
В безвість гадка пропадат.

Городища де бували,
Днесь могили ся звели.
Богів храми де стояли,
Грехіт мохи поросли.

Красна Ретра з Арконою[11]
Пилом вічним припали,
Діти вірні з матерьою
Десь в безвістьох ізчезли . . .

Де ворони ся злітають,
Колись славний стояв тин[12],
Тяжкі мряки днесь лягають,
Як на ногах татарин[13].

Щастя, гаразд з-під могили
Гомоном лиш залітат;
Як слов'яни колись жили —
Журна думка лиш згадат.

Із русина щирой груди
В побратимий летить край,
Побратими, де суть люди,
Поза Волгу, за Дунай.

[1] Згану — згадаю.
[2] Святовид — бог слов'ян надлабських і надбалтицьких, виображуючи сонце (прим. М. Шашкевича).
[3] Лаба — Ельба — ріка, над якою жили слов'яни.
[4] Купайло — бог плодів земних. Опис обрядів купайлових найдеш, крім інших, в Истории Малой России Дм. Бантыш-Каменского, ч. III, стор. 84 (прим. М. Шашкевича).
[5] Лада — бог милости, ладу і женитьби або весілля; досі у нас пісні весільні зовуться „ладкания" (прим. М. Шашкевича).
[6] Коляда — бог миру і пирования (прим. М. Шашкевича).
[7] Волтава — ріка в чеській землі (прим. М. Шашкевича).
[8] Суд Любушин — имени княгині Любуші вперше згадується в „Краледворськім рукописі".
[9] Ярослав Володимирович (1019) зчинив збірку прав руських, знакому під іменем „Правди Руської" (прим. М. Шашкевича).
[10] Люмир і Боян — співці стародавньої слов'янщини — сей на Русі, той у чехів, пр. „Слово о полку Ігоря" і „Краледворський рукопис" (прим. М. Шашкевича).
[11] Преславні городи у слов'ян над нижшим морем Балтицьким (прим. М. Шашкевича).
[12] Твердогород — замок (з прим. М. Шашкевича).
[13] Повідають люди, що татари, вертаючи з полонними мимо у свійню, коли ставали на нічліг, пов'язаним полонникам лягали на ноги, щоб не повтікали (прим. М. Шашкевича).

РОЗПУКА

Поза тихими водами
Сумно та й смеркло́ся;
О, як голос меж горами,
Щастя розбилося!

Летить ворон чорнокрилий,
За ним загуділо,
Щастя моє, гаразд милий
Навіки знидіто.

Тяжко голубу малому
Гори перебити,
Ой, ще тяжче безрідному
На сім світі жити.

Ти, зозуле сивенькая,
Закуй ми сумненько:
Най розпука та й лютая
Вирве ми серденько.

ТУГА ЗА МИЛОЮ

Із-за гори, із-за лісу
Вітрець повіває,
Скажи, скажи, тихий вітре,
Як ся мила має?!

Чи здорова, чи весела,
Личко рум'яненьке;
Чи сумує, чи горює,
Чи личко бліденьке?

Бо я тужу, бо я плачу,
Слизьами вмиваюсь,
Веселої годиноньки
Вже не надіваюсь!

Коби мені крильця мати,
Соколом злетіти,
Тяжку тугу із серденька
При милій розбити!

Ой літав бим, ой літав бим
Щодень і щоночі,
Щоб ся милій у сивенькі
Надивити очі.

Ой літав бим, ой літав бим
Зорями ясними,
Щоб мені ся натішити
Ручками білими.

Ой літав бим, ой літав бим
Світом білесеньким,
Щоб мені ся натішити
Личком рум'яненьким.

Ой літав бим, ой літав бим
Вечером тихеньким,
Щоб мені ся натішити
Ходочком дрібненьким.

Ой літав бим, ой літав бим
Лісами, горами,
Щоб мені ся натішити
Милими словами.

Ах, я бідний, нещасливий,
Да й крилець не маю,
Сохну, чахну в далечині,
Всяк день умираю!

З життя Українського Лікарського Товариства Північної Америки

Зміна назви Т-ва.

Дня 10 жовтня ц. р. влада офіційно затвердила нову назву Т-ва: Українське Лікарське Товариство Північної Америки, що становить останню фазу, чи довершення об'єднання українських лікарів Злучених Держав Америки і Канади в одну організацію, у чому безінтересовно допомагав правний дорадник Т-ва адв. Степан Ярема.

Діяльність Головної Управи.

Головна Управа УЛТПА на чолі з д-ром Ростиславом Сочинським веде живу діяльність, щоб довершити розбудову Т-ва й виконати намічений плян праці, що передбачує цілу низку внутрішньо-організаційних і професійно-суспільних справ. Від останнього З'їзду Делеґатів, що пройшов з великим успіхом в кінці травня ц. р. в Ню Йорку, відбулося 5 засідань Гол. Управи, на яких зроблено багато важних постанов і започатковано різні акції. Крім існуючих 10-ти Відділів, плянується заснувати нові Відділи Т-ва у більших скупченнях українських лікарів, як напр. Едмонтон, Вінніпеґ, Монтреал і Ровд Айленд.

„Лікарський Вістник".

Подвійне число, 22-23, „Лікарського Вісника", органу УЛТПА, що крім звичайних наукових і професійно-суспільних статтей містить багато цікавого матеріялу про медичні студії на Українському Тайному Університеті у Львові, вийшло востаннє в Ню Йорку. Слідуюче число „Лік. В-ка" вийде вже в Шикаґо під редакцією д-ра Томи Лапичака, що після резиґнації д-ра Романа Осінчука перейняв становище Головного Редактора „Вісника".

„Лікарський Альманах".

Перші статті „Альманаху" пішли вже до складу до друкарні В-ва М. Денисюка в Шикаґо. „Лікарський Альманах", що буде не тільки віддзеркалювати дотеперішню діяльність і здобутки УЛТПА і його Відділів, а творитиме першу цього роду енциклопедію історії українського лікарського руху на рідних землях і на еміґрації, вийде на початку 1962 р. Головна Управа УЛТПА затвердила Редакційну Колеґію „Лік. Альманаху" у складі: д-ри: Т. Лапичак (Шикаґо), Р. Осінчук, Р. Сочинський (Ню Йорк), А. Жуковський (Півн. Дакота), професор В. Плющ (Німеччина).

Професійно - Етична Комісія.

Гол. Управа створила Професійно - Етичну Комісію УЛТПА, яка матиме за завдання виготовити й зформувати принципи професійної етики українського лікаря. До Комісії покликано д-ра О. Оришкевича, як голову і д-рів О. Барана і О. Сушкова, як членів. Від Головної Управи Т-ва до Комісії увійшов д-р Р. Сочинський.

Архів - Бібліотека УЛТПА.

Головна Управа покликала до життя Архів - Бібліотеку УЛТПА, завданням якої буде зберегти та заховати для будуччини документи й матеріяли, зв'язані з діяльністю УЛТПА, поодиноких лікарів і дентистів, чи загалу лікарів українців у світі, та зібрати по змозі усі минулі та біжучі друковані праці з ділянки української медицини й споріднених наук. Головою Комісії Архіву - Бібліотеки призначено Головного Редактора „Лікарського Вісника", а саму установу приміщено в Українськім Музеї в Шикаґо.

Науковий З'їзд.

IV Науковий З'їзд українських лікарів Америки й Канади відбудеться 26 і 27-го травня 1962 р. в готелі Статлер в Дітройті, при спільних зусиллях Головної Управи УЛТПА і місцевого Відділу Т-ва. З'їзд передбачає крім кільканадцяти доповідей визначних українських лікарів - спеціялістів з різних ділянок медицини, також сесію популярно - медичних рефератів для громадянства та цілий ряд цікавих товариських імпрез для учасників З'їзду, їх родин і гостей. Дня 18 листопада відбулася у цій справі окрема нарада Управи УЛТПА Відділу Мишиґен, яку очолює д-р Павло Джуль, з головою Централі Т-ва д-ром Ростиславом Сочинським, що в цій цілі прибув до Дітройту. На нараді узгіднено усі організаційні подробиці й стверджено, що 70% підготовчої праці вже виконано, що дає запоруку на повний успіх З'їзду.

Відділ УЛТПА, Рачестер.

В суботу, дня 11-го листопада ц. р. в Сиракюзах, Н. Й., відбулись ширші сходини Відділу УЛТПА Рачестер, який очолює д-р Т. Артемович. На цих сходинах відзначено 65-ліття і 35-ліття лікарської практики д-ра Івана Подюка, першого голови Відділу на Горішній Ню Йорк. Про життя ювілята виголосив доповідь д-р Михайло Логаза.

10-ліття Іллинойського Відділу.

19-го листопада Іллинойський Відділ УЛТПА відсвяткував 10-ліття свого існування. На Святочних Сходинах, що відбулись в домівці „Пласту" в Шикаґо в присутності понад 120 осіб, промовляли голова Відділу д-р Роман Крупка, голова Централі УЛТПА д-р Р. Сочинський, а ширшу доповідь про діяльність Відділу і його вклад в українське суспільне життя мав д-р Т. Лапичак. Коло 20 представників місцевих організацій у своїх привітах підкреслювали заслуги українських лікарів для місцевої Громади. З нагоди цього святкування вислано пбивітальні телеграми засновникові і довголітньому голові УЛТПА, д-рові Р. Осінчукові й першому голові Відділу д-рові Р. Гаванському. Того ж вечора в готелі Еджвотер Біч відбулась мила зустріч з громадянством на бенкеті й танцях. На передодні святкувань мала місце нарада Управи Відділу з головою УЛТПА, д-ром Р. Сочинським над організаційними, видавничими й суспільними справами.

Сходини Відділу УЛТПА Метрополії Ню Йорк.

Відділ УЛТПА Метрополії Ню Йорк відбув 19-го листопада в Українському Інституті Америки в Ню Йорку ширші сходини, на яких д-р Юрій Трухлий мав цікаву наукову доповідь на тему: „Габітуальний вивих раменного суглоба", ілюстровану діапозитивами. З нагоди 60-ліття голови Відділу д-ра Мирона Зарицького, ювілята привітав від Управи Відділу д-р А. Тершаковець, а від Головної Управи УЛТПА, в неприсутності голови, заст. голови д-р Б. Олесницький.

У. М. П. Б.

Студенти Українського Музичного Інституту в Ню Йорку на пам'ятник Кобзареві

Смичкова оркестра Українського Музичного Інституту в Ню Йорку під диригентурою проф. Володимира Цісика.

В суботу, 2 грудня 1961 р., у незвичайно приємній, чистій та акустичній залі Джуніор Гайскул, під протекторатом Комітету будови пам'ятника Шевченкові на місто Ню Йорк, відбувся концерт Смичкової Оркестри Українського Музичного Інституту в Ню Йорку. Цей одинокий більший український ансамбль на еміграції створив і виплекав відомий наш, чи не найактивніший взагалі український музичний діяч, проф. Володимир Цісик, який від цього року був вибраний на директора Українського Музичного Інституту в Ню Йорку.

Весь дохід з імпрези був призначений на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні. Отже, імпреза музична, а ціль її громадська: молоді музики на службу своїй громаді! Треба підкреслити, що Смичкова оркестра під керівництвом проф. Цісика була завжди незвичайно активна і вже десятки разів була прикрасою наших імпрез.

Треба подивляти енерґію керівника і свідомість учнів-музик, які поза своїми шкільними обов'язками знаходять час на систематичні проби оркестри та концерти.

Молодь дуже легко зражується, коли не відчуває щирої підтримки, і знаючи це, багато з наших старших громадян не проминули нагоди підтримати її, вказуючи своєю приявністю на концерті зрозуміння і пошану до шляхетного задуму студентів УМІ. Приявні мали навіть нагоду почути імпровізовану промову - похвалу музичній молоді, одного зі старших громадян.

І це варто було зробити, бо Струнна оркестра УМІ усе зростає, ліпшає і поширює свій репертуар. Загально, презентується вона якнайкраще: дисципліновано одностайне ведення смичків, певність вступів, добра динамічність виконання ціхують цю молоду учнівську оркестру. Струнна оркестра молоді це не тільки зародок майбутньої повної симфонічної оркестри (бо струнні інструменти — основа великої оркестри), але і добра школа для майбутніх оркестрантів та навіть солістів. Виступи молодої піяністки Марії Цісик та молодого скрипаля Юрія Вожаківського довели цього.

Марія Цісик, донька проф. В. Цісика, таксамо енерґійна й діяльна, як її батько, вже широко відома, як прекрасна акомпаніяторка, чи не найліпша з нашої молоді, набула тої рутини саме у праці зі студентами - скрипалями, та струнною оркестрою УМІ. Гра її смілива, впевнена і зрівноважена з оркестрою, з добрим пружким ритмом відзначається зрілою інтерпретацією, експресією, та добре розвиненою технікою. Студіює М. Цісик тепер в найкращій американській музичній школі Джуліярд Скул оф Мюзік і треба сподіватися, що незабаром частіше будемо слухати виступів цієї молодої піяністки.

Юрій Вожаківський, учень проф. Цісика, виказав себе також якнайкраще. Молодий, багатонадійний скрипак, що є тепер концертмайстром оркестри студіюючої молоді в Ню Джерзі, має приємний, співучий і м'який тон. Складні ритми поміж сольо - скрипкою та оркестровим акомпаніяментом у „Ля Фолія" Кореллі подолав він без помітних перешкод. Присутнім дуже подобалися так твір, як і виконавець, і нагородили скрипаля - юнака оплесками й квітами, як справжнього артиста.

Студентам Українського Музичного Інституту і їх професорові та директорові В. Цісикові щира дяка за те, що своєю працею підносять музичну культуру українського народу.

О. М.

Ще один мистецький успіх українців в Арґентині

Підготовлюваний довший час другий великий ювілейний Шевченківський концерт в Арґентині, що відбувся 29 жовтня в Ля Пляті, столиці Буенос - Айреської провінції, в залі одного театру „Театро Архентіно" пройшов з неменшим, а може навіть і з більшим мистецьким успіхом, як перший дуже успішний концерт в Б. Айресі. До цього спричинилася безнастанна жертвенна праця президії УЦР і справді патріотична присвяченість справі учасників концерту. Треба признати, що влаштовувати концерти на віддалі яких 200 кілометрів від місця свого постійного житла, вимагає чималої затрати часу, енерґії і навіть грошових засобів. Щоб уможливити генеральну пробу в найкращих умовинах в театрі, президія УЦР вийнаняла напередодні концерту великий спеціяльний автобус для хористів і змобілізувала деякі приватні автомобілі. Те саме повторилося і в день концерту.

На жаль, публіка не дописала. так, як можна було б сподіватися. Прегарний театр, що нагадує королівську оперу в Римі, — дуже до неї подібний, але трихи менший, — далеко не був заповнений. Правда, в самій ля Пляті, як виявилося, живе тільки чотири українські родини, але розраховувалося на тисячі українців, що живуть в поблизьких місцевостях, як Беріссо, тощо. Але із тих тисяч прибули неповні сотки ... З місцевих арґентинців також виявили зацікавлення концертом менше осіб, як того ми всі сподівалися.

Програма концерту і особливо її виконання були на дуже високому рівні, до чого спричинився в великій мірі незвичайно талановитий дириґент хору УЦР (понад 70 чоловік) та оркестри театру (75 чоловік) п. А. Копитович.

Відкрив концерт промовою в еспанській мові д-р В. Іваницький, голова УЦР. Доповідь в еспанській мові виголосив професор буенос-айренського католицького університету: д-р Баттістеса, доповідь в українській мові — ред. Гр. Голіян.

Солістами виступали Тамара Лихолай та Віра Козулькина, що виконали дует М. Лисенка на слова Шевченка — Баркаролю, та контральто опери „Кольон" Алісія Андреаліс, що при кожному виступі виявляє все більші успіхи і все більше захоплює публіку. Вона виконала під супровід симфонічної оркестри „Дивлячись на зірки" Стеценка та „на „Крилах вітру" Я. Степового. Оркестровку до цих двох речей написав А. Копитович. Треба надіятися, що ці оркестровки, як і ті, що він зробив для „Заповіту" Шевченка та гимну „Ще не вмерла Україна"... знайдуть належне поширення серед наших виконавців. А. Адреадіс, в наслідок оваційних оплесків, мусіла дати наддатком до програми арію старої циганки з опери „Трубадур„ Верді.

Була й одна мистецька деклямація — д-ра Ів. Іваницького, що з великим драматизмом виголосив уривки з „Посланія" Шевченка.

Але холовним цвяхом програми були виступи хору й симфонічної оркестри, що виконали разом арґентинський гимн, український гимн „Ще не вмерла Україна", тан кантату М. Лисенка „Б'ють пороги" з солістами Р. Сасиком, Трохимовим та Івановим. Окремо оркестра виконала „Думки" Гнатишина — першу частину його „Української В'язанки" для симфонічної оркестри та увертюру до опери „Тарас Бульба" М. Лисенка — Л. Ревуцького.

Хор виконав окремо „Чого мені тяжко" Волошина, та „Сонце заходить" Роздольського.

Ентузіязм присутніх був великий, і про його прохолодження подбали атмосферичні власті, що по закінченні концерту вилили на голови справжню тропікальну зливу.

Робляться заходи — і знаходяться вже на добрій дорозі, — щоб одержати на закінчення Шевченківського Року для третього й останнього концерту залю опери „Кольон" в Буенос Айресі. Є. О.

В Торонті почав виходити новий український англомовний журнал „Новий Огляд"

В листопаді ц. р. на книгарському ринку появилося перше число англомовного видання „The New Review". Журнал середнього формату на 32 стр. видає Світова Федерація Українців бувших Політичних В'язнів Совєтського Союзу. Головний редактор журналу молодий історик Олег Підгайний. У вступному слові до журналу сказано, що журнал спеціяльно призначений для англомовного читача і в ньому друкуються матеріяли з політичної проблематики сучасного світу та погляди колишніх підсовєтських громадян на події в СССР. В першому числі „The New Review" поміщені статті: Ів. Багряний „Невгамовний конфлікт", Сем. Підгайний „Війна і революція", Дейвід Грейне "Деякі міркування для дієвої закордонної політики", Юр. Булат „Проблеми молоді в СССР", Улас Самчук „Наші почуття обов'язку", Олег Підгайний „Жиди й українці в другій світовій війні", Ікуко Камітакагара „Виклад китайського комунізму", Генрі Вейлер „Експлуатація робітників та селян в червоному Китаї" да Джефрей Сан „Трактат волі".

● **Виставка скульптур проф. Сергія Литвиненка і малярських праць проф. Любомира Кузьми** в Ґалеріях Лігоан Дункан при 215 Вест 82-ій вул. в Ню Йорку триватиме ще тільки до суботи 16 грудня ц. р. Відкрита виставка кожного дня, від години 10 ранку до 6-ої вечора.

● **Проф. Антін Малюца** виступить з коментарем про сучасні малярські виставки під час літературного вечора в Літературно - Мистецькому Клюбі у Ню Йорку в п'ятницю ц. р. о год. 8-ій вечора. Коментар буде присвячений зростові мистецького активізму серед української спільноти в ЗДА.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ в НЮ ЙОРКУ

Професура й Студенти з глибоким жалем повідомляють про несподівану смерть бувшого лектора УТІ,

†

бл. п.

д-ра Богдана КАРПЕВИЧА

і висловлюють щиросердечне співчуття Родині Покійного.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Адміністрація УТІ.

†

Мій Дорогий БРАТ

Іван Ізидор ШКОЛЬНИК

учасник Визвольних Змагань, дипломант Hochschule fuer Welthandel у Відні, політичний еміґрант з 1925 у Београді, Юґославія, помер, дня 2-го грудня 1961 р., по довгій і важкій недузі, у 68 році життя.

мґр. ТЕОДАТ ШКОЛЬНИК

Замість квітів на могилу бл. п. ОКСАНИ з МАРІТЧАКІВ ЗАЛІЗНЯК складаютх — $10.00 на Українських Інвалідів

д-р ТЕОДОР і МИРОСЛАВА ЗАЛУЦЬКІ

Замість квітів на могилу бл. п. д-ра БОГДАНА КАРПЕВИЧА складаємо — $15.00 на фонд будови нової української кат. церкви св. Юра в Ню Йорку

МАРІЯ ДИГДАЛЕВИЧЕВА з Родиною

Традиційний Андріївський Вечір 10-го Відділу Союзу Українок у Филаделфії

Філядельфія. — Дуже активний своїми імпрезами десятий Відділ „Союзу Українок" влаштував у суботу, дня 9-го грудня ц. р. в залі Клюбу Горожан при 23-ій і Бравн Стріт традиційний уже „Андріївський Вечір" з багатою і різнородною програмою. Проводила програмою цього вечора, як і минулого року, Оксана Рудакевич і її перу належала більшість текстів виконуваних на цьому вечорі скечів, рецитацій і гуморесок. Відкриваючи вечір, п-ні Рудакевич відчитала привітального листа від Владики Кир Йосифа Шмондюка, який минулими роками був завжди постійним гостем і глядачем цих Андріївських вечорів. Окремі точки програми цьогорічного вечору були з огляду на Шевченківський рік в більшості парафразами віршів і пісень Шевченка і їх започаткувала Оксана Рудакевич співомовкою „Мені однаково", змодернізованою і на актуальні теми. З співомовками і скечами про школу, науку і життя учнів виступали ще Богдан Волощук, Тетяна Дяків, Юрко Рудакевич, Мстислав Петик, Ліда Рудакевич, Роман Швед, О. Ванчицька і Ігор Чума — усе учні гайскулів та студенти університетів. З гуморесками на актуальні теми виступав, як завжди добре, Ярослав Пінот-Рудакевич й окремий скеч „Модерні ревелерси" вивели І. Чума, Р. Швед, М. Петик, і Б. Волощук при фортепіяновому супроводі Ю. Савчака. З „андріївським" танком виступала І. Мельник. Музичну програму вечора виповнили виступи Ірени Кондри, скрипковий дует Б. Мізака й І. Шевця та виступи жіночого хору 10-го Відділу СУА під проводом Ірини Чумової при фортепіяновому супроводі Ждани Кравців. Вечір пройшов успішно при виповненій до краю залі. Його дуже позитивною сторінкою було притягнення до виступів на цього роду вечорах середньошкільної й університетської молоді. Молоді виконавці виступали сміливо й певно і між ними виявилися справжні таланти.

кр.

Фундація імени Лева Туркевича

Після свіжої втрати професора Лева Туркевича, рідня Покійного започатковує оцим Фундацію його імени. — Ця Фундація мала б стати пам'ятником в честь визначного українського диригента, музика, педагога і діяча на полі української культури. Музика, з окрема українська, була не тільки його професією, вона була його життям.

Фундація імени Лева Туркевича мала б стати джерелом оживлення української музичної творчости у вільному світі. Із засобів цієї Фундації буде оголошений конкурс на оригінальні українські музичні твори духовного і світського змісту, а також будуть видані твори Покійного.

Закликається всіх членів широкої рідні Туркевичів та споріднених з Покійником, взяти активну участь в заснуванні Фундації. Нижче наведених рідних і всіх споріднених, що їх імен не знаємо, просимо включитися в акцію: Туркевичі, Кормоші, Прокоповичі, Яримовичі, Лонкевичі, Королі, Лонкевичі, Фацієвичі, Тарнавські, Сайкевичі. — Запрошується і всіх співробітників Покійника, членів опери, оркестр, хорів і театрів, що ними Покійник управляв, всіх його учнів, а також всі українські хори, оркестри і музичні Товариства у вільному світі і всіх українських професійних музик включитися в акцію заснування цієї Фундації.

На тризні по похоронах задекляровано такі суми:

Степан Туркевич, Торонто, $50; о. Іван Прокопович, Дітройт, $50; Марія Голод, Торонто, $50; і д-р Володимир Прокопович $100.

Задекляровані суми просимо присилати на адресу:

Selfreliance—Federal Credit Union, Detroit, Mich., Acc. No. 3111 або на адресу: Vladimir Prokopowycz, M. D., 6438 Van Dyke, Detroit 13, Mich.

За Кураторію Фундації:

Д-р Володимир Прокопович, Дітройт; Степан Туркевич, Торонто; Марія Голод, Торонто.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 17-го ГРУДНЯ 1961:

РІВЕРГЕД, Н. Й. — Річні Збори членів Відд. 256, точно в год. 3:00 по пол. Зараз по виборах нової Управи на 1962 рік, відбудеться вечера для всіх членів і їх родин, а св. о. Миколай відвідає дітей. — О. Недошитко, секр.

РОМ, Н. Й. — Річні Збори Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 121, в год. 2:00 по пол., в залі УН-Дому. Просимо всіх членів прибути на Збори, із огляду на вибір нової Управи на 1962 рік. — Н. Бойко, предс.; В. Чуйко, кас.; О. Гадз, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори Б-ва Рожд. Преч. Діви Марії, Відд. 259, в год. 1:00 по пол., в церковній залі, при 4952 So. Paulina. — П. Трусяк, рек. секр.

ВІЛКС-БЕРІ, Па. — Річні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 99, в парафіяльній залі, зараз по великій Службі Божій. — В. Валігун, секр.

НЕДІЛЯ, 24-го ГРУДНЯ 1961:

КУРТІС БЕЙ, Мд. — Річні Збори Б-ва св. Петра і Павла, Відд. 81, в год. 2:00 по пол., в церковній залі, де звичайно. Проситься всіх членів обов'язково прибути на Збори, в програмі яких будуть: звіт Управи за минулий 1961 рік, та вибір нової Управи на 1962 рік. П. Войтович, предс.; А. Хімяк, кас.; А. Блавцяк, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 25-мільйонового майна організації!

Посмертні згадки

Володимир ПЕЛЕНСЬКИЙ — член Б-ва св. Івана Хрестителя, Відд. 96 УНСоюзу в Питсбурзі, Па., помер дня 25-го листопада 1961 р. Покійний полишив у смутку дружину Марію, доньку та двох братів в Европі. Похорон відбувся при участі Приятелів та Членів Б-ва, з пох. заведення до укр. кат. церкви св. І. Хрестителя, а звідси на цвинтар, в дні 28-го листопада 1961 р. — Вічна Йому Пам'ять!

А. Василик, секр.

Михайло ОСТАПЧУК, — предс. 478 Відд. УНСоюзу в Торонті, Канада, упокоївся в Бозі в дні 4-го грудня ц. р., проживши 56 років. Покійний залишив у глибокому смутку дружину, 2-ох синів, синових та внуків. — В. Й. П.!

Управа

Ізидор МИХАЛЮК, народжений 1894 р. в селі Яструбич, пов. Сокаль, член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 325 УНСоюзу у Брукліні, Н. Й. помер в дні 20-го листопада 1961 р. Покійний полишив у смутку дружину Анастасію, сина Стефана і зам. доньку Анну Підгірну. — В. Й. П.!

А. Цюпа, рек. секр.

Катерина ЧУШАК, народжена 1893 р. в Довгім, пов. Дрогобич, членка 296 Відд. УНСоюзу в Ню Кінсінгтон, Па., померла 27-го жовтня 1961 року. — Вічна Їй Пам'ять.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 25-мільйонового майна організації!

● В Бостоні, Массачусетс, відбулася конференція 6-ох губернаторів із стейтів Нової Англії, які нараджувалися над тим, як охороняти проти радіяції 10 мільйонів населення, що живе в цій частині ЗДА. Охороняти треба людей, харчі, повітря і воду проти радіяції.

ТАРЗАН, ч. 4761. П'ють каву!

— Нездібність може бути причиною різних клопотів деколи, чи не так, Тоні, — впер-то казав Тарзан. — Можливо, — промимрив Остін. — Сю... прилагодите каву?

Акторка попрямувала вперед. — Це буде дуже добре...

Як ви, Джан, дорогенький, дасьте мені свіжу чашку!